

Kohtuasi C-246/24**Eelotsusetaotlus****Saabumise kuupäev:**

5. aprill 2024

Eelotsusetaotluse esitanud kohus:Oberlandesgericht Frankfurt am Main (liidumaa kõrgeim üldkohus
Frankfurdis, Saksamaa)**Eelotsusetaotluse kuupäev:**

2. aprill 2024

Kriminaalasjas süüdistatav:

ZZ

1 ORs 61/23943 Cs 7140 Js 230982/22
AG Frankfurt am Main**OBERLANDESGERICHT FRANKFURT AM MAIN****KOHTUMÄÄRUS**

Kriminaalasjas,

milles on süüdistatav ZZ

ja mille ese on pangatähtede keelatud väljaveo katse,

tegi Oberlandesgericht Frankfurt am Maini (liidumaa kõrgeim üldkohus
Frankfurdis) I kriminaalkolleegium

2. aprillil 2024 järgmise kohtumääruse:

I.Euroopa Kohtule esitatakse ELTL artikli 267 alusel nõukogu 31. juuli 2014. aasta määruse (EL) nr 833/2014, mis käsitleb piiravaid meetmeid seoses Venemaa tegevusega, mis destabiliseerib olukorda Ukrainas (ELT 2014, L 229, lk 1), tõlgendamise kohta järgmine eelotsuse küsimus:

Kas liikmesriigi ametlikus vääringus nomineeritud pangatähtede väljavedu on määruse (EL) nr 833/2014 artikli 5i lõike 2 punkti a tähenduses vajalik Venemaale reisiva füüsilise isiku isiklikuks kasutuseks, kui väidetavalt kasutatakse neid pangatähti Venemaal ravi saamiseks (käesolevas asjas hambaravi, hormoonravi viljatusravikliinikus ja rinnaoperatsioonist tingitud järelravi plastilise kirurgia kliinikus)?

- II. Kassatsioonimenetlus peatatakse, kuni Euroopa Kohus on eelotsuse küsimusele vastanud.

Põhjendused

- 1 Oberlandesgericht Frankfurt am Maini (liidumaa kõrgeim üldkohus Frankfurdis) I kriminaalkolleegium peab menetlema süüdistatava kassatsioonkaebust Amtsgericht Frankfurt am Maini (Frankfurdi esimese astme kohus) otsuse peale, millega mõisteti süüdistatavale pangatähtede keelatud väljaveo katse eest rahatrahv, mille summa võrdub 120 päeva trahviühikuga, kusjuures ühe päeva trahviühik on 150,00 eurot.

I.

- 2 1. Eelotsusemenetlus põhineb järgmistel Amtsgerichti (esimese astme kohus) tuvastatud asjaoludel:

„31. mail 2022 suundus süüdistatav Frankfurdi lennujaama, et reisida lennuga TK 1594 Istanbuli. Sealt kavatses süüdistatav otse, st ilma vahemaandumiseta lennuga TK0419 Moskvasse edasi lennata. Süüdistataval oli säästudena kaasas 14 855 eurot ja 99 150 rubla. Süüdistatav soovis 31. maist kuni 21. juunini 2022 Venemaal puhkust veeta. Raha oli mõeldud kõigepealt reisikulude katmiseks, kuid eelkõige selleks, et tasuta Venemaal hambaravi (laminaadid), viljatusravikliinikus saadava hormoonravi ja plastilise kirurgia kliinikus saadava rinnaoperatsioonist tingitud järelravi eest. Saksamaa kliinikutes oleks süüdistatav pidanud raviteenuste eest mitu korda rohkem maksuma. 1. terminali B hallis asuvas lennundusjulgestuse kontrollpunktis B Ost läbis süüdistatav tollikontrolli, mille käigus leiti eespool nimetatud sularaha. Sularaha kavandatavat üle piiri toimetamist ei olnud süüdistatav eelnevalt tollile deklareerinud, olgugi et see on ette nähtud sularahamäärusega. Eurodes nomineeritud pangatähti konfiskeeriti 13 800 euro väärtuses. Ülejäänud eurodes nomineeritud pangatähed summas 1055 eurot jäeti süüdistatavale isiklikuks kasutamiseks, et ta saaks katta oma reisikulud. Süüdistatav reisile ei läinud.“

- 3 Amtsgerichti (esimese astme kohus) tuvastatud asjaolud on eelotsusetaotluse esitanud kohtule siduvad.
- 4 2. Määrav on järgmine õiguslik raamistik:

5 a) Liidu õigus

- 6 Liidu õiguse alusel on eelotsuse küsimuse seisukohast määravad nõukogu 31. juuli 2014. aasta määruse (EL) nr 833/2014, mis käsitleb piiravaid meetmeid seoses Venemaa tegevusega, mis destabiliseerib olukorda Ukrainas, (edaspidi „määrus (EL) nr 833/2014“), artikli 5i lõige 1 ja lõike 2 punkt a.
- 7 Määruse (EL) nr 833/2014 artikli 5i lõige 1 sätestab, et keelatud on müüa, tarnida, üle kanda või eksportida liikmesriigi ametlikus väeringus nomineeritud pangatähti Venemaale või Venemaal asuvale füüsilisele või juriidilisele isikule, üksusele või asutusele, sealhulgas valitsusele ja Venemaa Keskpangale, või Venemaal kasutamiseks.
- 8 Erandid sellest keelust on sätestatud määruse (EL) nr 833/2014 artikli 5i lõikes 2. Määruse (EL) nr 833/2014 artikli 5i lõike 2 punkti a kohaselt ei kohaldata lõikes 1 sätestatud keeldu liikmesriigi ametlikus väeringus nomineeritud pangatähtede müügi, tarnimise, ülekandmise ega ekspordi suhtes, kui kõnealune müük, tarnimine, ülekandmine või eksport on vajalik Venemaale reisivate füüsiliste isikute või nendega koos reisivate lähisugulaste isiklikuks kasutuseks.

9 b) Riigisisene (Saksa) õigus

- 10 Määrav karistusõigusnorm on Saksa väliskaubandusseaduse (Aussenwirtschaftsgesetz; edaspidi „AWG“) § 18. Vastavalt AWG § 18 lõike 1 punkti 1 alapunktile a karistatakse kolme kuu kuni viie aasta pikkuse vangistusega isikut, kes rikub ekspordi-, impordi-, transiidi-, ülekandmis-, müügi-, ostu-, tarne-, kättesaadavaks tegemise, edastamise või investeerimise keeldu, mis on kehtestatud Euroopa Ühenduste või Euroopa Liidu Teatajas avaldatud Euroopa Ühenduste või Euroopa Liidu vahetult kohaldatava õigusaktiga, mille eesmärk on rakendada Euroopa Liidu Nõukogu poolt ühise välis- ja julgeolekupoliitika valdkonnas vastu võetud majandussanktsiooni meetet. Asjaomase keelu rikkumise katse on karistatav AWG § 18 lõike 6 alusel.
- 11 3. Amtsgericht Frankfurt am Main (Frankfurdi esimese astme kohus) tunnistas süüdistatava pangatähtede keelatud väljaveo katses vastavalt AWG § 18 lõike 1 punkti 1 alapunktile a ja lõikele 6 koostoimes määruse (EL) nr 833/2014 artikli 5i lõikega 1 süüdi. Õigusliku hindamise raames leidis Amtsgericht Frankfurt am Main (Frankfurdi esimese astme kohus), et eurodes nomineeritud pangatähed, mis olid süüdistataval riigist lahkumisel kaasas selleks, et tasuda Venemaal saadava ravi eest, ei ole hõlmatud määruse (EL) nr 833/2014 artikli 5i lõike 2 punktis a sätestatud erandiga. Määruse (EL) nr 833/2014 artikli 5i lõike 2 punktis a sisalduva mõiste „isiklik kasutus“ tõlgendamiseks viitas kohus määruse põhjendustele, mida on kirjeldatud punktis 2, ja Euroopa Komisjoni veebisaidil kättesaadavatele „Frequently Asked Questions“, mis puudutavad „Banknotes (Article 5i)“ (https://finance.ec.europa.eu/system/files/2022-08/faqs-sanctions-russia-euro-banknotes_en.pdf).

- 12 4. Süüdistatav vaidlustab otse kassatsioonikohtule esitatud kassatsioonkaebusega oma süüdimõistmise ja väidab, et rikutud on materiaaõigusnorme.

II.

- 13 Eelotsusetaotluse esitanud kohus esitab Euroopa Kohtule ELTL artikli 267 kolmanda lõigu alusel eelotsuse küsimuse. Ta leiab, et vastus eelotsuse küsimusele on kassatsioonkaebuse lahendamiseks ELTL artikli 267 teise lõigu tähenduses tarvilik.
- 14 1. Otsuse tegemine süüdistatava kassatsioonkaebuse kohta sõltub eelotsuse küsimusele antavast vastusest. Seda, kas süüdistatav on toime pannud AWG § 18 lõike 1 punkti 1 alapunkti a ja lõike 6 kohase süüteo, kuna ta on rikkunud ekspordikeeldu, mis on kehtestatud Euroopa Liidu Teatajas avaldatud Euroopa Liidu vahetult kohaldatava õigusaktiga, mille eesmärk on rakendada Euroopa Liidu Nõukogu poolt ühise välis- ja julgeolekupoliitika valdkonnas vastu võetud majandussanktsiooni meetet, tuleb käesolevas asjas hinnata määruse (EL) nr 833/2014 artikli 5i lõike 2 punktis a sisalduvale mõistele „isiklik kasutus“ antava tõlgenduse põhjal.
- 15 AWG § 18 lõike 1 punkti 1 kohaselt on määrus (EL) nr 833/2014 Euroopa Liidu Teatajas avaldatud vahetult kohaldatav Euroopa Liidu õigusakt, mille eesmärk on rakendada Euroopa Liidu Nõukogu poolt Venemaa suhtes vastu võetud majandussanktsiooni meetet. Süüdistatav on AWG § 18 lõike 1 punkti 1 alapunkti a ja lõike 6 alusel toime pannud süüteo, kui ta on rikkunud määrusega kehtestatud keeldu. Määruse (EL) nr 833/2014 artikli 5i lõike 1 kohaselt on sellise rikkumisega tegemist ainult siis, kui eurodes nomineeritud pangatähtede väljavedu, mida süüdistatav teha kavatses, ei olnud vajalik tema isiklikuks kasutuseks. Süüdistatava kassatsioonkaebuse kohta otsuse tegemisel on seega määrav, kas Saksamaalt Venemaale reisiv isik rikub määruse (EL) nr 833/2014 artikli 5i lõikes 1 sätestatud keeldu, kui ta veab välja liikmesriigi ametlikus vääringus nomineeritud pangatähti selleks, et kasutada neid Venemaal hambaraviks, viljatusravikliinikus saadavaks hormoonraviks ja plastilise kirurgia kliinikus saadavaks rinnaoperatsioonist tingitud järelraviks.
- 16 b) Määruse (EL) nr 833/2014 artikli 5i lõike 2 punkti a tõlgendamine on Euroopa Kohtu ainupädevuses. Euroopa Kohus ei ole kõnealusele küsimusele veel vastanud. Samuti ei ole Euroopa Kohus teinud otsust sarnaste asjaoludega asjas (*acte éclairé*).
- 17 c) Tõlgendus ei ole ka sedavõrd ilmselge, et selle suhtes ei esineks põhjendatud kahtlusi *acte clair* tähenduses. Mõistet „isiklik kasutus“ ei ole määruses (EL) nr 833/2014 täpsemalt selgitatud. Euroopa Komisjoni veebilehel kättesaadavates „Frequently Asked Questions“ (https://finance.ec.europa.eu/system/files/2022-08/faqs-sanctions-russia-euro-banknotes_en.pdf) on selgitatud, et isikliku kasutuse kindlakstegemiseks on määrav mittekaubanduslik olemus. Seega eristatakse pangatähtede isiklikku kasutust pangatähtede kaubanduslikust kasutusest. Sellest

ei selgu, millistel eesmärkidel võib välja veetud pangatähti kasutada reisimisel Venemaale ja Venemaal. Ka mõiste „vajalik“ kasutamine ei võimalda teha järeldusi selle kohta, milline kaasas oleva sularaha kasutamise eesmärk on erandiga lubatud.

[...]

TÖÖDOKUMENT